

**КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - ДРУШТВО ЗА НЕЖИВОТНО
ОСИГУРУВАЊЕ СКОПЈЕ**

По одлука бр. 0202-72/2 од 29.03.2021 година.
Се применуваат од 01.04.2021 година.

I. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ**Член 1**

- (1) Со овие Услови се уредуваат правата и обврските на Осигурувачот, Договорарот и Осигуреникот од договорот за осигурување на бизнис пакет мПретприемач.
- (2) Осигурувањето по овие Услови може да се договори како пакет на осигурување којшто опфаќа основни ризици и дополнителни ризици.

ДЕФИНИЦИИ**Член 2**

Одделни изрази во овие Услови го имаат следното значење:

1. **осигурувач** - КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ А.Д. Друштво за неживотно осигурување, Скопје (во понатамошниот текст: Кроација Осигурување/Осигурувач);
2. **договарач на осигурување** – трговско друштво кое склучува договор за осигурување со осигурувачот (во понатамошниот текст: Договорарч);
3. **осигуреник** – трговско друштво и трговец поединец чиј имот е осигурен и кому му припаѓаат правата од договорот за осигурување, како и лице од чија што смрт или здобивање со траен инвалидитет зависи исплатата на осигурената сума, односно соодветниот надомест;
4. **корисник** – лице на кое се врши исплата на надоместот, односно на осигурената сума
5. **премија** - износ што се плаќа по договорот за осигурување;
6. **сума на осигурување** (во случаи кога осигурувањето е склучено на сума на осигурување) - износ на кој предметот односно имотниот интерес е осигурен и горна граница на обврската на осигурувачот;
7. **полиса** - исправа за договор за осигурување;
8. **осигурен случај** - иден неизвесен настан, независен од исклучивата волја на договарачот или осигуреникот кој е предизвикан од осигурен ризик, а за последица има настанување на штета која е покриена со договорот за осигурување;
9. **лимит** - горна граница на обврската на Осигурувачот кај договорот за осигурување;
10. **лимит на покритие по штетен настан** - претставува максимална обврска на Осигурувачот по еден штетен настан;
11. **подлимит** - е дел од сумата на осигурување или од Лимитот на покритие што претставува највисок износ на обврската на Осигурувачот за осигурени случаи за кој истиот е договорен. Договорениот подлимит не ја зголемува сумата на

**ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА КОМБИНИРАНО ОСИГУРУВАЊЕ НА
ТРГОВСКИ ДРУШТВА - МПРЕТПРИЕМАЧ**

- осигурување (Лимитот на покритие), туку претставува негов дел;
12. **надомест на штета** - износ што Осигурувачот е должен да го исплати по настанувањето на осигурениот случај;
  13. **подосигурување** - Кога ќе се утврди дека вредноста на осигурениот имот во моментот на остварување на осигурениот случај е поголема од износот на осигурување, надоместот на штетата се намалува пропорционално на вредноста на осигурениот предмет во моментот на осигурениот случај;
  14. **градежен објект (деловна зграда)** од масивна градба – градежен објект чии надворешни ѕидови се изградени од камен, печена тула, тешки бетонски блокови, со костур од армиран бетон или челик обложен со огноотпорен материјал, а кровниот покрив е изведен од ќерамиди, етернит, салонит, лим, армиран бетон со изолација
  15. **градежен објект** – целосна зграда од масивна градба што осигуреникот ја користи за вршење на дејноста за која е регистриран;
  16. **опрема и мебел** – опрема (механички, електрични, електронски апарати и други) и мебел кои осигуреникот ги користи за извршување на дејноста за која е регистриран, освен оние што со овие Услови се исклучени од осигурувањето;
  17. **одбитна франшиза** - договорен износ за којшто Осигурувачот го намалува надоместот на штетата;
  18. **каренца** - е период на почетокот на договореното траење на осигурувањето за време на кој Осигурувачот не е во обврска ако настапи осигурениот случај.

ПАКЕТ мПретприемач

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ И РИЗИЦИ

Член 3

- (1) Со пакетот мПретприемач, договорувач може да одбере осигурување на:
  1. Недвижен и движен имот (градежни објекти, пари, стакло, опрема, мебел итн.) и залихите на трговска стока на осигуреникот од пожар и други опасности;
  2. Залихите на трговска стока, опрема и мебел од ризикот проважна кражба и разбојништво
  3. Кршење стакло
  4. Општа одговорност кон трети лица
  5. Осигурување од прекин на работата (финансиска загуба) поради пожар и некои други опасности и
  6. Осигурување од незгода

- (2) Покрај основните ризици опфатени во мПретприемач, договорувачот може да избере и осигурување на дополнителни ризици и тоа:
  1. Осигурување на опрема од кршење според Услови за осигурување на машини од кршење и од некои други опасности
  2. Колективно здравствено осигурување за вработените лица и тоа:
    - пакет CROCAREKO согласно Општите услови за доброволно приватно здравствено осигурување CROCARE & CROCARE+ и Посебните услови за колективно доброволно приватно здравствено осигурување CROCAREKO
    - пакет CROCAREKO lite согласно Општите услови за доброволно приватно здравствено осигурување CROCARE & CROCARE+ и Посебните услови за мини колективно доброволно приватно здравствено осигурување CROCAREKO
  3. Микро земјотрес на градежниот објект
  4. Поплава, порој и високи води
  5. Професионална одговорност кон трети лица согласно дејноста која ја врши осигуреникот

ОСИГУРЕНИ РИЗИЦИ

Член 4

- (1) Имотот, залихите на трговска стока и финансиската загуба поради прекин на работа се осигуруваат од следните ризици: пожар, гром, експлозија, луња и град, излевање на вода од инсталации, паѓање на летала, манифестации и демонстрации. Доколку посебно се договори и плати дополнителна премија осигурувањето може да се прошири и од ризиците поплава, порој и високи води, и земјотрес.
- (2) Опремата и мебелот, парите и залхите на трговска стока се осигуруваат од ризикот провална кражба и разбојништво.
- (3) Стакла на врати и прозорци во градежниот објект се осигуруваат од ризикот кршење стакло.
- (4) Вработените кај осигуреникот се осигуруваат од последици на несреќен случај – незгода, и тоа за случај на смрт, траен инвалидитет и дневен надомест.
- (5) Доколку дополнително се договори, вработените лица кај осигуреникот можат да бидат и колективно здравствено осигурени и тоа:
  - a. CROCAREKO со следниве ризици
    - i. Специјалистичко вонболничко лекување
    - ii. Болничко лекување
    - iii. Стоматологија
    - iv. Лекови

- v. Редовен систематски преглед
  - vi. Офталмологија
  - vii. Психијатриски услуги
  - viii. Бременост и породување
- b. CROCAREKO lite
- i. Болничко лекување
  - ii. Третман на малигни заболувања

II. ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ

ГРАДЕЖЕН ОБЈЕКТ

Член 5

- (1) Предмет на осигурување можат да бидат само градежни објекти од масивна градба. Со осигурувањето се опфатени индивидуални (самостојни) градежни објекти или градежни објекти кои се дел од деловна зграда (трговски центар, мол, и сл.) кои претставуваат градежна целина во која осигуреникот ја извршува дејноста за која е регистриран, што се наоѓа на местото на осигурување (адреса) наведено во полисата. Вградената електрична, водоводна, вентилациска, канализациска и инсталација за централно греење во деловниот објект се опфатени со осигурувањето.
- (2) Со осигурувањето не се опфатени, односно не се предмет на осигурување:
1. земјишта, па ниту тоа на кое е изграден станбениот објект.
  2. градежни објекти чиј покрив е направен од слама, трска кал или дрво.
- (3) Доколку поинаку не е договорено, осигурената сума се определува според градежната цена за метар квадратен на градежен објект (деловна зграда) и тоа 400€ за 1м².

ОПРЕМА, МЕБЕЛ И ЗАЛИХА НА СТОКА

Член 6

- (1) Предмет на осигурување можат да бидат стварите што се наоѓаат во градежниот објект и во време на склучување на договорот се во сопственост на осигуреникот, кои осигуреникот ги користи за извршување на дејноста за која е регистриран.
- (2) Следните групи на ствари се предмет на осигурување:
- 1) опрема и мебел;
  - 2) залиха на трговска стока
- (3) Осигурената сума за секоја група ствари е посебно

наведена во полисата.

- (4) Доколку поинаку не се договори, стварите можат да бидат предмет на осигурувањето само ако се евидентирани во сметководството на осигуреникот како основни средства.
- (5) Доколку се договори дополнително осигурување на одделни предмети по спецификација приложена кон полисата, спецификацијата задолжително мора да содржи: новонабавна вредност, марка, вид и година на производство.
- (6) Со осигурувањето не се опфатени, односно не се предмет на осигурување:
1. основни средства кои не биле сопственост на осигуреникот во моментот на склучување на договорот за осигурување;
  2. имот кој осигуреникот го стекнал во текот на траењето на договорот, а не го пријавил по писмен пат (по е-маил) на осигурувачот и не платил дополнителна премија за стекнатиот имот да биде осигурен;
  3. имот кој осигуреникот не го користи за извршување на својата дејност.

ИМОТ КОЈ НЕ Е ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 7

- (1) Со ова осигурување не се опфатени:
1. имот што не се користи во деловни цели;
  2. имот што се наоѓа надвор од местото на осигурување;
  3. имот кој што посебно е наведен во полисата како неосигурен;
  4. имот на трети лица што се наоѓа кај осигуреникот на местото на осигурување од било која причина, како и личен имот на вработените кај осигуреникот или на оснивачите на осигуреникот;
  5. заедничките делови на зградата како целина, доколку осигурениот градежен објект се наоѓа во деловна зграда со повеќе деловни единици;
  6. моторни возила и самоодни машини и сите нивни делови и имот чија основна намена е да се употребува во или со нив, а за кои не е потребна регистрација;
  7. приколки и полуприколки;
  8. секаков вид пловни објекти;
  9. оружје, муниција и други експлозивни средства и направии;

10. необработени скапоцени или полу скапоцени камења;
  11. уметнички дела, накит, часовници и други скапоцености;
  12. животни и растенија, земјоделски култури или дрвја;
  13. мостови, канали, патишта, тунели, брани;
- (2) Обврските на осигурувачот секогаш се исклучени за:
1. штети на осигурениот имот настанати надвор од местото на осигурување наведено во полисата;
  2. штети настанати при извршување на адаптации, реновирања, реконструкции, доградби или надградби на деловниот објект. Во овој случај осигуреникот има обврска да го извести осигурувачот во писмена форма (преку e-mail) пред започнувањето на изведбата на горенаведените работи. Осигурувачот го задржува правото да го извести осигуреникот дали оваа полиса важи во периодот на изведба на работите;
  3. имот кој се користи при извршување на дејност на кое било производство;
  4. залихи на стоки кои се наменети за коиристење во процес на производство (полупроизводи, полуфабрикати, недовршено производство).

ОСИГУРЕН РИЗИК – ПОЖАР И ДР.ОПАСНОСТИ

Член 8

- (1) Под пожар се смета оган појавен надвор од определено огниште или оган кој го напуштил ова место и е способен понатаму да се развива со својата сопствена сила. Штетите настанати без развивање на пламен (чад, прегрејување, осмаденост и слично), не се предмет на осигурување.
- (2) Со осигурувањето од ризик удар на гром не се опфатени штети на електрични апарати и настанати со пренесување на електрична енергија преку водови како последица од ударот на гром.
- (3) Под експлозија се смета ненадејно појавување на сила заснована на тежнение на пареа или гасови за проширување. Штетите настанати од експлозија, намерна или не, настанати како последица од било какво експлозивно тело, направа или уред (бомба, мина, експлозив, муниција) не се предмет на осигурувањето.
- (4) Како луња се смета ветер со брзина еднаква или поголема од 17,2 m/s односно 62 km/h. Се смета дека дувал ветер со оваа брзина во местото каде што се

- наоѓаат осигурените предмети, ако ветерот кршел гранки и стебла или оштетил редовно одржуван градежен објект. Во случај на сомневање, осигуреникот треба да ја докаже брзината на ветерот со извештај од Управата за хидрометролошки работи на Република Северна Македонија. Овој ризик ги вклучува штетите на имотот што се наоѓа внатре во градежниот објект, а кои се настанати од дожд, снег, песок или прашина, како директна последица на ветерот или градот и потоа дождот, снегот, песокот или прашиката направиле оштетување. За овој ризик покритието е 6.000 денари по штетен настан и во годишен агрегат.
- (5) Со осигурувањето не се опфатени штети на градежен објект кој не изграден во согласност со пропишаните стандарди за изградба и штети настанати поради очигледно неодржување и дотраеност.
  - (6) Под ризикот излевање на вода од инсталации во деловни објекти се смета:
    - неочекувано излевање на вода од водоводни и одводни (канализациони) инсталации, како и од уреди за греење со топла вода и парно греење и други уреди и апарати што се приклучени на водоводната мрежа, поради оштетување (кршење, прскање или откажување на уредите за управување и сигурност) на тие уреди и апарати. Под инсталација на соодветниот објект се смета се до приклучокот на надворешната мрежа (пример: шахта, хидрофор, подстанција за топла вода)
    - неочекувано избивање на пареа од уредите за топла вода или за парно греење.

Осигуреникот е должен да се грижи за одржување на водоводната и одводната канализациона мрежа, на уредите за греење со топла вода и за парното греење, како и за нивната заштита од мраз.

Со осигурувањето не се опфатени штети:

1. Од излевање на вода од отворени славини, како и од водоводни (канализациони цевки), ако штетата настанала поради затнување на цевките;
2. Од кршење или прскање заради смрзнување настанати на самите водоводни и одводни уреди, апарати и котли;
3. Поради дотраеност, истрошеност и корозија во просториите на осигуреникот кои се достапни на контролата на осигуреникот;
4. Од габички поради влага;
5. Загуба на вода и загубена добивка;

6. Штети на хидроскопни залихи кои не се ускладиштени на палети високи најмалку 10cm или на пропишан начин;
  7. Настанати како последица на повреда на должноста на осигуреникот од точка 2 од став 6 на овој член ;
  8. Од излевање на вода од надворешна инсталација (улична и сл.)
  9. Од слегнување на земјиште како последица на излевање на вода од водоводни и канализациони цевки;
  10. Поради смрзнувањ на инсталациите и уредите кои се под контрола на осигуреникот.
- (7) Со ризикот паѓање на воздушни летала се покриени штети настанати при паѓање на леталата или делови од нив на осигурениот имот. Осигурувањето ги покрива и штетите настанати од предмети испаднати од леталата.
- (8) Се смета дека настанал осигурен случај на манифестации и демонстрации ако осигурениот имот е уништен (рушење, демолирање, палење и др.) на било кој начин со дејствување на учесниците во јавни демонстрации и манифестации.

ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПОПЛАВА, ПОРОЈ И ВИСОКИ ВОДИ

Член 9

- (1) Ако посебно се договори и плати дополнителна премија, може да биде вклучен и ризик поплава, порој и високи води, како дополнителен ризик.
- (2) Под поплава се подразбира стихийно неочекувано плавење на терен од постојани води (реки и езера) заради тоа што водата се излила од коритото или пробила одбрамбен насип или брана, поради вонредно висока плима и бранови на езера со необична јачина, и од надоаѓање на вода од вештачки езера.
- (3) За поплава се смета и неочекувано плавење на терен поради нагло формирање на големо количество водна маса која настанала како последица на провала на облак (пороен дожд).
- (4) Со осигурувањето од поплава се опфатени само штети предизвикани на осигурени предмети за време додека поплавата трае и непосредно по повлекување на водата.
- (5) Под порој се подразбира стихийно неочекувано плавење на терен со водна маса што се формира на низбрдни терени поради силни атмосферски врнежи и се слива низ улици и патишта.

- (6) За висока вода се смета:
1. исклучива појава на невообичен пораст на водостојот;
  2. подземна вода како последица од висока вода;
- (7) Обврската на осигурувачот за штети од висока вода и подземна вода како нејзина последица почнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостојот или протекот измерен спрема најблискиот поставен покажувач на водостојот.
- (8) За секој одделен месец нормален е овој највисок месечен водостој за последните 20 години што го покажува покажувачот на водостојот најблизок до осигурените предмети, со исклучок на особено високите водостои.
- (9) Со осигурувањето не се опфатени:
1. штети на цевководи, канали и тунели од внатрешната страна предизвикани од механичкото дејство на водата;
  2. штета од габички поради влага;
  3. штети од слегнување на теренот како последица на поплава и порој;
  4. штети од плавење од вода излеана од канализациона мрежа, освен ако до излевањето дошло поради поплава или порој;
  5. штети на предмети сместени во живи и суви корита на потоци и реки, како и на простор помеѓу потоци односно реки и насипи (инудационо подрачје), до колку поинаку не се договори.
  6. штети на хидроскопни залихи кои не се ускладиштени на палети високи најмалку 10 см. или пропишан начин.
- (10) Обврската на осигурувачот за ризикот поплава, порој и високи води посебно е наведена во полисата.

ДОПОЛНИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ОД РИЗИК ЗЕМЈОТРЕС

Член 10

- (1) Ако посебно се договори и плати дополнителна премија, во осигурувањето може да се вклучи и дополнителниот ризик микро земјотрес.
- (2) Осигурувањето од дополнителниот ризик микро земјотрес се склучува согласно Посебните услови за осигурување на микро земјотрес одлука бр.0202-2789/2 од 26.04.2019 кои се составен дел од договорот за осигурување на пакет мПретприемач.
- (3) Се што не е уредено со овие услови, во целост важат Посебните услови за осигурување на микро земјотрес одлука бр.0202-2789/2 од 26.04.2019.

ПРОВАЛНА КРАЖБА И РАЗБОЈНИШТВО

Член 11

- (1) Со осигурувањето по овие Услови се дава осигурителна заштита од ризикот извршување или обид за провална кражба или разбојништво, како и вандализам во текот на извршувањето на провалната кражба.
- (2) Со осигурувањето се покриени штетите од однесување, уништување или оштетување на осигурените предмети, како и штетите предизвикани со оштетување на градежни делови на простории, инсталации и опрема (оштетување на сидови, тавани, врати, стакла, брави итн.), во кои се наоѓаат осигурените предмети при извршување или обид за провална кражба, односно разбојништво, и тоа во висина на трошоците за поправка, но најмногу до 3% од осигурената сума за градежниот објект.
- (3) Провална кражба во смисла на овие Услови се смета кражба ако нејзиниот извршител:
1. провали во простории, во кои се наоѓаат осигурените предмети (место на осигурувањето) со разбивање или кршење на врати и прозорци или со провалување на тавани, сидови и подови;
  2. го отвори местото на осигурувањето со лажен клуч, или некое друго средство што не е наменето за редовно отворање, а при тоа да е оставен траг, врз основа на кој, може со сигурност да се утврди провала, во смисла на кривично-правен доказ;
  3. Провали во заклучено сместувалиште во местото на осигурувањето, во кое се наоѓаат осигурените предмети, ако до сместувалиштето дошол на еден од начините кои по одредбите од овој член се оквалификувани како провална кражба;
  4. го отвори местото на осигурувањето, или сместувалиштето со вистински клучеви, или со нивни дупликат, доколку до клучевите дошол со едно од дејствијата наведени во подточка 1,2,3 и 5 од овој став или со разбојништво.
  5. влезе во местото на осигурувањето преку отвор кој не е за тоа определен, совладувајќи пречки што оневозможуваат влегување.
- (4) Осигурените предмети се покриени со осигурувањето само додека се наоѓаат во затворени и заклучени простории, односно во заклучени сместувалишта наведени во полисата. Како осигурени предмети се сметаат предмети кои се наменети за деловни цели (со исклучок на мобилни телефони и таблети). За кражбата на лап топи важи подлимит до 500 ЕУР по штетен настан и агрегат.
- (5) Под разбојништво се смета одземање на осигурен имот со примена на сила или застрашување по живот или здравје на осигуреникот како и животот или здравјето на лице или лица вработени кај осигуреникот.
- (6) Готови пари за време на манипулирање со нив на каса односно продажно место, осигурени се само од ризикот разбојништво на "прв ризик", под услов:
- да се уредно евидентирани согласно регулативата за регистрирање на готовински плаќања;
  - да е склучено осигурување за секоја каса односно продажно место посебно.
- (7) Осигурената сума за пари при манипулација е посебно наведена во полисата и таа претставува максимална обврска на осигурувачот во случај на остварување штетен настан.
- (8) Со осигурувањето не се покриени штетите од провална кражба, односно разбојништво во случај да се:
1. извршени од лица кои работат кај осигуреникот или се основачи на осигуреникот или на било кој начин се ангажирани од страна на осигуреникот за извршување на одредени активности;
  2. извршени од членовите на семејството на некој од вработените кај осигуреникот или на некој од основачите на осигуреникот, кои живеат во заедничко домаќинство со вработениот односно со основачот.
- (9) Со осигурувањето не се покриени ниту штетите настанати со:
- измама и проневера;
  - обична кражба;
  - поради посредни загуби предизвикани од настанување на осигурениот случај;
  - кусокот утврден со пописот, па ни тогаш кога кусокот ќе се открие пред пописот кој е извршен по осигурениот случај;
  - снемување или исчезнување на осигурениот имот;
  - ако е извршена со влегување преку отворен прозор или врата кои се наоѓаат на висина помала од 3 метра, сметано од земјата до долниот раб на прозорецот или вратата.
- (10) Осигурените суми за предметите за ризикот провална кражба и разбојништво посебно се наведени во полисата.

ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ НА ОСИГУРУВАЧОТ ЗА РИЗИКОТ ПРОВАЛНА КРАЖБА И РАЗБОЈНИШТВО

Член 12

- (1) Независно од износот на осигурената сума од членот 6 на овие Услови, обврската на осигурувачот за надомест на штета на градежниот објект и на предметите од ризикот провална кражба и разбојништво одделно е ограничена на посебна осигурена сума.
- (2) Со ова ограничување не се зголемува вкупната сума на

осигурување за основните средства во деловниот објект и се однесува на целиот осигурен имот што го поседува осигуреникот по секоја од категориите.

- (3) Осигурената сума за ризикот провална кражба и разбојништво е највисокиот износ на обврската на осигурувачот по полисата за овој ризик и бројот на осигурени случаи, како и без оглед на останатите осигурени суми за осигурените ствари во деловниот објект.

СТАКЛО ОД КРШЕЊЕ

Член 13

- (1) Осигурувачот ги надоместува трошоците за замена на прозорски стакла и стакла на врати во градежниот објект, за настанати штети од било која причина, освен од намерна штета од страна на лице кое работи кај осигуреникот.
- (2) Осигурувачот ќе ги надомести и трошоците за симнување и повторно мesteње на предметите кои пречат при поставување на нови стакла (заштитни решетки, засолништа од сонце, монтирање на скелиња и друго).
- (3) Осигурената сума за стакло од кршење посебно е наведена во полисата.

РИЗИЦИ ИСКЛУЧЕНИ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Член 14

- (1) Од осигурувањето се исклучени следните групи на ризици односно штети настанати поради:
  1. Нелојалност или нечесност на осигуреникот или неговите вработени;
  2. Уривање или напрснување на згради освен доколку не е настанато како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
  3. Доцнење, губиток на пазар, постепено расипување, вродена мана, латентен дефект, инсекти од секаков вид, штетници, контаминација, загадување, абење, влага или суша, екстремни промени на температура, смог, собирање, испарување, губиток на тежина, р`ѓа, влажен или сув гнилеж, корозија, промена на боја, промена на текстура, промена на вкус или изглед, освен доколку не е настанато како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
  4. Магнетна или електронска повреда на или пречки на медиуми за обработка на податоци или пак бришење или пречки на електронски записи, или пак искривување или деформирање на податоци во компјутерски систем или други записи, програми ли софтвер;
  5. Вода или други течности кои предизвикуваат штети на залихи складирани во подруми или во други простории кои

се под нивото на земјата доколку таквите залихи не се сместени на сталажи, полици, палети и/или корпи најмалку 10 см над нивото на подот;

6. Неисправен или дефектен проект, материјали изработка или грешка во обработка,
7. Загадување или контаминација на осигурените предмети освен ако настанало како резултат на ризик опфатен со осигурувањето;
8. Штети на електронски податоци;
9. Штети пореди неможност за препознавање на електронски податоци;
10. Штети настанати при стоки при транспорт
11. Штети на осигурениот имот настанати поради објекти во градба;
12. Штети на осигурениот имот настанати поради објекти или опрема во монтажа;
13. Штети на осигурениот имот настанати подради сервисирање, одржување, подесување, тестирање, инсталирање.
14. Штети на залиха на стоки кои се сместени во ладилници или витрини за одржување на температура кои настанале како резултат на прекин на електрична енергија или како резултат на расипување од која било причина на самите ладилници, витрини или нивни делови.

ВРЕДНОСТ НА ОСИГУРЕНИОТ ИМОТ

Член 15

- (1) Вредноста на осигурениот имот за деловни објекти е еднаква со градежната цена на нов објект од ист вид, големина и начин на градба според цените во местото каде што се наоѓа, намалена за износот на пресметаната амортизација.
- (2) Вредноста на осигурениот имот за опрема и мебел еднаква со цената на ист таков нов имот, намален за износот на амортизација.
- (3) Вредноста на осигурената опрема-електрични и електронски апарати е еднаква со цената на ист таков нов имот, намален за износот на амортизација.
- (4) Вредноста на осигурените залихи на трговска стока е еднаква на набавната цена на трговската стока, а ако пазарната цена е пониска од набавната, тогаш на пазарната цена зголемена за зависните трошоци.
- (5) Стапката на годишна амортизација ја утврдува осигурувачот според стапките што се користат во книговодството согласно позитивните прописи и увидот на оштетениот имот од страна на стручно лице на осигурувачот.

- (6) Сумата на осигурување за сите предмети на осигурување ја одредуваат заедно осигуреникот и осигурувачот и таа неможе да биде помала од вредноста на осигурениот имот.

НАДОМЕСТ ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 16

- (1) Кога ќе настане осигуран случај, осигурувачот е должен да надомести:
1. Кај градежните објекти најмалиот износ од следните:
    - a. вистинскиот износ потребен за поправка или замена на оштетениот или замена на оштетениот или уништениот имот, намален за износот на пресметаната амортизација.
    - b. Сумата на осигурување на оштетениот осигуран имот.
    - c. Градежна вредност на осигурениот имот.
  2. Кај другиот осигуран имот најмалиот износ од следните:
    - a. вистинскиот износ потребен за поправка или замена на оштетениот или уништениот имот, намален за износот на пресметаната амортизација;
    - b. сумата на осигурување на оштетениот осигуран имот;
    - c. вредноста на осигурениот имот;
- (2) Осигурувачот ги надоместува и нужните неопходните трошоци направени за расчистување, чистење и рушење на осигурените предмети во врска со настанатиот осигурен случај, но најмногу до 10% од износот на штетата.

УЧЕСТВО ВО ШТЕТА – ФРАНШИЗА

Член 17

- (1) Доколку поинаку не се договори, осигуреникот учествува во секоја штета на осигурениот објект и предметите во износ кој е наведен во полисата за осигурување.

III. ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПРЕКИН НА РАБОТА

ПРЕКИН НА РАБОТА

Член 18

- (1) Се осигурува прекилот на работењето на осигуреникот до кој дошло поради уништување, оштетување или исчезнување на осигурениот имот од некој од ризиците наведени во членот 8 на овие Услови, заради што осигуреникот не можел да ја врши својата редовна дејност.
- (2) Обврска за надомест на штета поради прекин на работа постои само тогаш ако постои обврска да се надомести материјалната штета по основ на осигурување од ризикот пожар и други опасности (член 8 од Условите).
- (3) Осигурувачот ќе плати на осигуреникот надомест на штета што произлегува од ваквиот прекин или попреченост во работатата во согласност со одредбите од овој оддел од Условите.
- (4) Осигурувачот ќе му ја надомести на осигуреникот само штетата што осигуреникот ја претрпел, а е поврзана со фиксните трошоци на работењето, односно поврзана со дејноста на осигуреникот кои настануваат и во случај на прекин на работа или попреченост во работењето, а кои се ограничени на следните видови трошоци:
1. Закупнина (согласно важечкиот договор за закуп во моментот на склучување на договорот за осигурување);
  2. Плати за вработените;
  3. Сметки за електрична енергија, греење, вода, фиксен телефон, интернет кои се на име на осигуреникот а се однесуваат на осигурениот градежен објект;
- (5) Висината на надоместот на фиксните трошоци кои осигурувачот има обврска да ги надомести е ограничена на едномесечни фиксни трошоци но не повеќе од сумата на осигурување наведена во полисата, откако ќе се одбие договорената франшиза наведена во полисата.
- (6) Период на обештетување изнесува најмногу 30 денови откако ќе се одбие договорената франшиза изразена во денови наведена во полисата.
- (7) Сумата на осигурување за прекин на работа која претставува максимална обврска на осигурувачот е посебно наведена во полисата;
- (8) За овој ризик е предвидена временска франшиза (каренца) во времетраење од 3 дена.

IV. ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ

ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОПШТА ОДГОВОРНОСТ СПРЕМА ТРЕТИ ЛИЦА

Член 19

- (1) Осигурувачот има обврска да плати за оштетните барања на трети лица за штета за која според законските прописи одговара осигуреникот, и тоа за:
  - смрт или повреда на трети лица, или
  - штета на имотот на трети лица, настанати како последица на некој од осигурените ризици од членот 8 на овие Услови, во или се во врска со осигурениот објект на осигуреникот за времетраење на осигурувањето.
- (2) Максималниот износ што осигурувачот го надоместува за секое оштетно барање или повеќе оштетни барања од еден осигурен случај е најмногу до износот на осигурената сума наведен во полисата.
- (3) Со осигурувањето не е опфатен надомест за било каква парична казна или глоба што треба да ја плати осигуреникот или законскиот застапник на осигуреникот.
- (4) Со осигурувањето не се опфатени штети на основачите и на вработените кај осигуреникот.
- (5) Исклучени се сите обврски на осигурувачот по полисата доколку штетата настанала со постапки на осигуреникот, односно негово пропуштање, и тоа:
  1. кога осигуреникот намерно или со крајно невнимание постапува спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста односно занимањето како извор на опасност;
  2. Кога осигуреникот одржувањето го врши спротивно на важечките прописи и упатства, или не врши редовно одржување, или има сознание за дефект или недостаток на стварите;
  3. кога осигуреникот не ги спровел мерките за спречување на остварување или зголемување на опасноста (превентивни мерки) како што од него барал осигурувачот. Како зголемена опасност се смета и околност која во минатото веќе довела до штетен настан.
- (6) Со осигурувањето не е опфатена одговорноста на осигуреникот:
  1. за неисполнети обврски од договор, како и за договорно проширување на неговата одговорност и за случаи за кои, инаку, по закон не одговара (договорна одговорност);
  2. за штети на ствари или извршени работи кои, осигуреникот или некое друго лице по негов налог или за негова сметка, ги изработил или испорачал, ако причината за штетата е во изработката или испораката, како и за штети засновани на гаранции или ветуваа дадени од страна на осигуреникот.
  3. Штети кои настанале како последица на свесно постапување, спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста, односно занимањето како извор на опасности;
  4. Штети од производи(ствари) со недостатоци;
- (7) Со ова осигурување на се опфатени штети настанати поради:
  1. војна, инвазија, (без оглед дали војната е објавена или не) примена на сила од страна на држави или против држави и нивните органи, насилство од политички и терористички организации, насилство при јавни собирања, манифестации и собири, како и насилство при штрајкови и отпуштање на работници;
  2. терористички акти;
  3. користење на радиоактивни материи освен одговорноста за радиоизотопи кои се користат во мирнодопски цели во медицината;
  4. директни или индиректни генетски промени на наследен материјал на луѓе, животни или растенија;
  5. од посредна или непосредна употреба на азбест или други супстанции кои содржат азбест, без оглед на количината;
  6. постапки на лекување, здравствени и други интервенции на животни како што се кастрирање, осеменување, потковување, дресирање;
  7. професионални заболувања на вработените на осигуреникот (електромагнетни зрачења, генетски промени, труење со салмонела ...)
  8. делување на електромагнетни полиња (ЕМП) или електромагнетни интерференци (ЕМИ);
  9. пренесување на некоја болест;
  10. директно или индиректно влијание на нуклеарна енергија;
  11. сопствени штети;
  12. држење или употреба на моторни возила и други возила на моторен погон (приколки, трактори, мотокултиватори, “самоодни” работни машини), воздухоплови и возила на вода кои подлежат на задолжително осигурување од автоодговорност;
  13. штети поради губење на електронски податоци.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ПО НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 20

- (1) При настанување на осигурен случај, покрај обврските содржани во општите услови, осигуреникот е должен:
- веднаш да го извести осигурувачот и тогаш кога барањето за надомест за штета против него ќе биде истакнато преку суд, законскиот застапник ќе биде ставен во притвор, како и тогаш кога ќе биде поведена постапка за обезбедување на докази;
  - ако е поведена истрага, подигнат обвинителен акт, или е донесена пресуда во кривична постапка, веднаш да го извести осигурувачот, па и тогаш кога веќе е пријавено настанувањето на осигурениот случај. Исто така е должен да го достави наодот од надлежниот орган во врска со настанатиот штетен настан;
  - осигуреникот не е овластен без претходна согласност на осигурувачот да се изјасни за барањето на надомест за штета, а особено да го признае потполно или делумно, да склучи порамнување, како и ниту да изврши исплата, освен ако спрема фактичката состојба не бил во можност да го одбие признанието, порамнувањето односно исплатата, а со тоа да не се направи очевидна неправда;
  - ако оштетениот поднесе тужба за надомест за штета против осигуреникот или се обрати со оштетно барање директно до осигурувачот, осигуреникот е должен да ја достави целата документација што ја поседува во врска со штетниот настан. Судскиот спор го презема осигурувачот.

ПРАВА И ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 21

- (1) При настанување на осигурен случај, осигурувачот:
- е должен да ја испита одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;
  - е должен да го води спорот во име на осигуреникот, ако оштетениот остварува право на надомест за штета во парнична постапка;
  - е должен во име на осигуреникот да даде изјави кои што ги смета за потребни при одбрана од неосновано или претерано барање за надомест за штета;
  - е овластен да го препушти водењето на спорот

на осигуреникот, а во тој случај осигуреникот е должен да се придржува до упатствата на осигурувачот и налози во поглед на водењето на постапка во парница;

- може да го преземе водењето на парницата или да стапи на место на осигуреникот или да учествува во својство на вмешувач;
  - е овластен да го одбие водењето или да го препушти водењето на спорот на осигуреникот, до колку оцени дека нема место за давање правна заштита, со оглед на односот помеѓу висината на штетата и сумата на осигурување;
  - во случај осигурувачот да ја исплати сумата на осигурување како надомест за штета пред покренување на судскиот спор, престанува неговата обврска за правна заштита;
  - е овластен на име на надомест кој би го должел осигуреникот, да ја положи сумата на осигурување, во кој случај се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај;
  - ако оштетеното лице своето барање или тужбата за надомест за штета го упати само спрема осигурувачот, осигурувачот ќе го извести осигуреникот за тоа и ќе го повика за да ги даде сите потребни податоци.
- (2) Во случај осигурувачот да одлучи да му исплати надомест на оштетениот во целост или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

НАДОМЕСТ ОД ОСИГУРУВАЊЕТО ОД ОДГОВОРНОСТ

Член 22

- (1) Осигурувачот го исплатува надоместот од осигурувањето во рок од 14 дена по утврдување на својата обврска и висината на таа обврска, и врз основа на:
- признанието што го дал или одобрил осигурувачот;
  - порамнувањето што го склучил или одобрил осигурувачот;
  - судска одлука
- (2) Осигурувачот учествува во депонирањето на сумата на осигурување заради обезбедување на надомест за штета за која осигуреникот би бил должен врз основа на законски прописи или судските одлуки да ја исплати и тоа најмногу до износот на висината на неговата

обврска за надомест на штета.

- (3) Ако осигурувачот неосновано се спротисти на предлогот на осигуреникот за спогодување по барањето за надомест на штета, должен е да го плати надоместот, каматите и трошоците кои што при тоа настанале и тогаш кога ја надминуваат сумата на осигурување.
- (4) Ако осигуреникот се спротисти на предлогот на осигурувачот за спогодување по барањето за надомест за штета, осигурувачот не е должен да го плати надоместот, каматите и трошоците кои што при тоа настанале.
- (5) Осигурувачот е должен да ги надомести сите трошоци на парничната постапка, доколку осигуреникот сам го водел спорот по добиена согласност за водење на спорот од осигурувачот, па и тогаш кога барањето за надомест за штета не било основано.
- (6) Осигурувачот ги сноси трошоците на бранителот во кривичната постапка покрената против осигуреникот заради настан кој би можел да има како последица поставување на барање за надомест за штета по основ на одговорност покриена со ова осигурување и тоа само ако осигурувачот е запознаен со изборот на бранителот и прифатил да ги сноси трошоците. Трошоците на кривичната постапка, како и трошоците на застапување на оштетениот, осигурувачот не ги надоместува.
- (7) Кога осигурувачот ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, ослободен е од натамошни давања на име на надомест и трошоци за еден осигурен случај.
- (8) Кога осигурувачот ќе ја изврши својата обврска со исплата на годишниот агрегат (лимит) на сумата на осигурување, ослободен е од понатамошни давања на име на надомест и трошоци за сите осигурани случаи кои се јавуваат во текот на оваа полиса.

УЧЕСТВО НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО ШТЕТА – ФРАНШИЗА

Член 23

- (1) Во секоја штета по основ на осигурувањето од одговорност, осигуреникот учествува со 10% од износот на штетата, но не помалку од 5.000,00 денари.

V. ОСИГУРУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЛИЦА ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ – НЕЗГОДА

ОСИГУРУВАЊЕ ОД НЕЗГОДА

Член 24

- (1) Договорувачот т.е осигуреникот кој склучил мПретприемач ги осигурува своите вработени од последици на несрекен случај – незгода и тоа за ризиците:
  - Смрт поради незгода
  - Траен инвалидитет
  - Дневен надомест
- (2) За осигурувањето од последици на несрекен случај – незгода во целост се применуваат и преставуваат составен дел на договорот за осигурување:
  1. Општите услови за осигурување на лица од последици на несрекен случај (незгода) одлука бр.02-2692/1 од 28.04.2020 година
  2. Табела за определување на траен инвалидитет како последица на несрекен случај (незгода) одлука бр.0202-5484/4 од 30.07.2018 година и
  3. Табела на дневен надомест одлука бр.0202-9/1 од 15.05.2009 година.

VI. КОЛЕКТИВНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЛИЦА

ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ – ДОПОЛНИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Член 25

- (1) Доколку се договори посебно и се плати дополнителна премија, Договорувачот може да ги осигура своите вработени со колективно здравствено осигурување преку избор на еден од пакетите:
  1. CROCAREKO со следниве ризици
    - i. Специјалистичко вонболничко лекување
    - ii. Болничко лекување
    - iii. Стоматологија
    - iv. Лекови
    - v. Редовен систематски преглед
    - vi. Офталмологија – доп. ризик
    - vii. Психијатриски услуги – доп.ризик
    - viii. Бременост и породување – доп.ризик
  2. CROCAREKO lite
    - i. Болничко лекување

- ii. Третман на малигни заболувања
- (2) Осигурувањето за колективно здравствено осигурување според:
- пакет CROCAREKO согласно Општите услови за доброволно приватно здравствено осигурување CROCARE & CROCARE+ одлука бр.02-1157/1 од 13.02.2020 година и Посебните услови за колективно доброволно приватно здравствено осигурување CROCAREKO одлука бр.02-1157/1 од 13.02.2020
  - пакет CROCAREKO lite согласно Општите услови за доброволно приватно здравствено осигурување CROCARE & CROCARE+ бр.02-1157/1 од 13.02.2020 година и Посебните услови за мини колективно доброволно приватно здравствено осигурување CROCAREKO одлука бр.02-4321/1 од 09.07.2020 година
- (3) За колективно здравствено осигурување согласно избраниот пакет се издава посебна полиса.

- Трговија на мало преку пошта и интернет
- Поправка на опрема мобилни телефони за комуникации (исклучена е комбинирана дејност со продажба на опрема за мобилни)
- Фотографски дејности
- Хотели и слични објекти за сместување
- Поправка на електронска и оптичка опрема
- Поправка на машини
- Производство на било кои производи, полупроизводи
- Трговија со горива и нафата и нафтени дериват (бензински пумпи и складови за гориво)
- Сендвичари
- Ресторани и пицерији во кои се готви храна со помош на отворен оган (скара, фурна)
- Козметички салони и салони за убавина
- Дејности на медицински услуги освен ако не е поинаку договорено

VII. КРШ МАШИНИ

- (1) Доколку се договори посебно и се плати дополнителна премија, со договорот за осигурување на бизнис пакет мПретприемач може да се договори и дополнителен ризик од кршење на опремата.
- (2) Овој ризик важи според Услови за осигурување на машини од кршење и од некои други опасности со одлука бр.0202-8244/1 од 30.12.2020 година.

VIII. ОПШТИ ОДРЕДБИ

ДЕЈНОСТИ ИСКЛУЧЕНИ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Член 26

- (1) Со договорот за комбинирано осигурување на трговски друштва не може да се осигураат следните дејности:
- Било кои дејности на производство
  - Било кои дејности на трговија на големо
  - Трговија на мало со часовници и накит во специјализирани продавници
  - Златари и други продавници на златен накит
  - Трговија на мало со половни стоки во специјализирани продавници
  - Трговија на мало вон продавници, на тезги и пазари

ПОЧЕТОК И ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 27

- (1) Осигурувањето започнува во 24,00 часот во оној ден што е означен во полисата како почеток на осигурувањето, ако поинаку не е договорено и престанува во 24,00 часот во оној ден што во полисата е договорен како ден на истек на осигурувањето.
- (2) Без оглед на договореното траење на осигурувањето, осигурувањето за одделни предмети престанува:
- 1) за осигурување на имотот:
    - на денот на уништување на предметот на осигурување;
    - на денот на целосно уништување на предметот на осигурување од настани кои не се опфатени со осигурувањето;
  - 2) за осигурувањето на вработените лица, за секој одделен осигуреник:
    - кога ќе настапи смрт на осигуреникот, или ќе му биде утврден инвалидитет од 100%;
    - кога осигуреникот ќе стане деловно неспособен;
    - на денот на престан работниот однос.
  - (3) Во случај на раскинување на договорот за осигурување, осигурувањето престанува во 24 часот на денот кога осигурувачот го примил писменото барање од договарачот за раскинување на договорот.

ПРЕСМЕТКА НА ПРЕМИЈАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 28

- (1) Вкупната премија по полисата е вкупната основна премија зголемена за доплатоци и намалена за попусти.
- (2) Ако пресметаната вкупна основна премија е помала од минималната премија за определен вид на покривање, се наплатава минимална премија.
- (3) Зголемување на основната премија во висина утврдена со тарифата се пресметува за осигурување на деловни објекти со градежна вредност поголема од просечната како и за деловни објект што претставуваат зголемен ризик.
- (4) За осигурувања склучени за пократко траење од една година премијата се пресметува во процент од основната премија во висина утврдена во тарифата на премии.

ПОЗИТИВЕН ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ

Член 29

- (1) Во случај кога осигуреникот нема пријавено ниту една штета во текот на осигурителната година, за следниот период на осигурување добива попуст од 5%.
- (2) Овој попуст може да се повтори и во наредните години, така што износот на попустот се зголемува за 5% за секоја година во која не е пријавена штета, но најмногу до 25%. Попустот се пресметува само во случај на континуитет на осигурувањето без оглед дали во периодот на континуитетот осигуреникот го променил осигурувачот.
- (3) Во случај осигуреникот да пријави штета во текот на осигурителната година, го губи целиот попуст во наредната осигурителна година. Како пријавена штета во смисла на овој став не се смета штета која е одбиена како неоснована или штета која не ја надминала договорената франшиза.

ПОДОСИГУРУВАЊЕ

Член 30

- (1) Кога ќе се утврди дека во периодот на осигурување вредноста на осигурениот имот била поголема од сумата на осигурување, износот на надоместот на штета се намалува сразмерно на односот на сумата на осигурување со вредноста на осигурениот имот.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

ВАЖНОСТ НА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ

Член 31

- (1) Овие посебни услови за осигурување на бизнис пакет мПретприемач се применуваат заедно со Општите услови за осигурување на имоти одлука бр.0204-2284/2 од 01.03.2013 година, а доколку некоја одредба е во спротивност со содржината на Општите услови, се применуваат одредбите од овие Услови.